

2.4 ΒΑΣΙΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ - ΣΥΝΙΣΤΩΣΕΣ ΓΙΑ ΕΜΠΛΟΚΗ ΣΕ

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ ΕΝΑΣΧΟΛΗΣΗ

Οι προϋποθέσεις για επιτυχή εμπλοκή του ατόμου σε δραστηριότητες λειτουργικής ενασχόλησης είναι οι θεμελιώδεις δεξιότητες, σε διάφορα στάδια και συνδυασμούς.

Α Αισθητικοκινητικές δεξιότητες

η ανάπτυξή τους επιτρέπει στο άτομο να αποδέχεται ερεθίσματα, να επεξεργάζεται τις πληροφορίες και να παράγει αποτέλεσμα.

1. Αισθητηριακές δεξιότητες (Α.Ο.Τ.Α. 1994)

- α. αισθητηριακή καταγραφή· η ικανότητα του ατόμου να δέχεται, να ανιχνεύει, να προσανατολίζει και να εντοπίζει αισθητηριακά ερεθίσματα.
- β. αισθητηριακή επεξεργασία - η ευαισθησία· η ικανότητα ερμηνείας των ερεθισμάτων.
 - ⊖ απτική· είναι η ικανότητα ερμηνείας διάκρισης και εντόπισης ερεθισμάτων από τους απτικούς υποδοχείς του δέρματος (περιλαμβάνει αναγνώριση και εντοπισμό δακτύλων (Reed & Sanderson 1992).
 - θερμοκρασίας· η ικανότητα του ατόμου να ερμηνεύει, διακρίνει και να εντοπίζει το θερμό και ψυχρό από τους υποδοχείς του δέρματος.
 - δονήσεων· η ικανότητα του ατόμου να ερμηνεύει, διακρίνει και εντοπίζει δονήσεις από τους υποδοχείς του δέρματος.
 - πόνου· η ικανότητα του ατόμου να ερμηνεύει, να εντοπίζει και να διακρίνει ερεθίσματα από τους υποδοχείς του δέρματος και των άλλων οργάνων του σώματος.
- ⊖ ιδιοδεκτική· είναι η ικανότητα του ατόμου να ερμηνεύει ερεθίσματα από τους μύς, αρθρώσεις, και άλλους εσωτερικούς ιστούς, οι οποίοι δίνουν πληροφορίες σχετικά με την θέση του κάθε μέλους του σώματος και των μεταξύ τους σχέσεων.
- ⊖ αιθουσαία· είναι η ικανότητα του ατόμου να ερμηνεύει ερεθίσματα από υποδοχείς του έσω ως σχετικά με την θέση της κεφαλής, ως προς το σώμα και της κεφαλής ως προς τον κάθετο άξονα κίνησης και με την επιτάχυνση και επιβράδυνση (Α.Ο.Τ.Α. 1994., Reeds & Sanderson 1992).
- οπτική· είναι η ικανότητα του ατόμου να ερμηνεύει, να διακρίνει και να

εντοπίζει ερεθίσματα μέσα από τους οφθαλμούς, συμπεριλαμβάνεται η περιφερική και κεντρική όραση, η οξύτητα σαν αντίδραση στο φως, στο σκοτάδι (χρώματα), προσήλωση, παρακολούθηση, ανίχνευση (Α.Ο.Τ.Α. 1994).

- ακουστική· είναι η ικανότητα του ατόμου να ερμηνεύει, να διακρίνει και να εντοπίζει ήχους και την συνοδεία τους.
- γευστική· ερμηνεία γεύσεων.
- οσφρητική· ερμηνεία οσμών.

γ. αντιληπτικές δεξιότητες· είναι η οργάνωση των αισθητηριακών ερεθισμάτων σε σημαντικά πρότυπα.

➤ οπτικής αντιληπτικές δεξιότητες

⊙ στερεογνωσία· είναι η ικανότητα του ατόμου να αναγνωρίζει αντικείμενο με την αίσθηση της αφής, με την εν τω βάθει αίσθηση και την γνώση.

⊙ γραφαισθησία· είναι η ικανότητα του ατόμου να αναγνωρίζει σύμβολα και σχήματα τα οποία γράφονται στο δέρμα μέσα από την αίσθηση της αφής.

➤ ιδιοδεκτική αντιληπτικότητα

⊙ κιναισθησία· είναι η ικανότητα του ατόμου να αναγνωρίζει την διαδρομή και την κατεύθυνση των κινήσεων των αρθρώσεων.

⊙ σχήμα σώματος· είναι η ικανότητα του ατόμου να αποκτά μία εσωτερική γνώση του σώματος και των σχέσεων των μερών του μεταξύ τους.

⊙ διάκριση δεξιού - αριστερού· είναι η ικανότητα του ατόμου να διαφοροποιεί τη μία πλευρά του σώματος από την άλλη.

➤ οπτική αντιληπτικότητα

⊙ σταθερότητα σχήματος· είναι η ικανότητα του ατόμου να αναγνωρίζει σχήματα και αντικείμενα σε διαφορετικό περιβάλλον, θέση και μέγεθος.

⊙ χωρικές σχέσεις· είναι η ικανότητα του ατόμου να αντιλαμβάνεται τον εαυτό του σε σχέση με τα αντικείμενα ή τα αντικείμενα σε σχέση με τον εαυτό του (Trombly, 1989).

- * θέση στο χώρο είναι η ικανότητα της αντίληψης εννοιών όπως επάνω, εμπρός, κάτω, πίσω, ανάμεσα.
- * τοπογραφικός προσανατολισμός είναι η ικανότητα του ατόμου να καθορίζει τον εντοπισμό των αντικειμένων, την θέση τους και την διαδρομή προς τον εντοπισμό.

◊ οπτική συνέχεια (διάκριση μέρους - συνόλου) είναι η ικανότητα του ατόμου να αναγνωρίζει σχήματα και αντικείμενα από μία ατελή παράσταση.

◊ εικόνα - φόντο (διάκριση πρώτου από δεύτερο πλάνο) είναι η ικανότητα του ατόμου να διαχωρίζει μία εικόνα από το φόντο της.

◊ αντίληψη βάθους είναι η ικανότητα του ατόμου να καθορίζει την σχετική απόσταση ανάμεσα σε αντικείμενα, εικόνες, και τις αλλαγές σε επίπετεδες επιφάνειες.